

Povlašteni osiguranici

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2009/9/18 10:30:07

O tome da u Hrvatskoj imamo oko 180 tisuća povlaštenih umirovljenika imali ste prilike čitati i u mojim dnevnicima ali i u javnim medijima.

No, zahvaljujući izmjenama Zakona o doprinosima (to je onaj zakon koji sve vas koji ostvarujete dohodak obvezuje na plaćanje mirovinskog i zdravstvenog osiguranja) otkrio sam u u Hrvatskoj postoji i oko 1300 povlaštenih mirovinskih osiguranika kojima država plaća i mirovinsko i zdravstveno osiguranje i na to godišnje troši oko 50 milijuna kuna.

Radi se o samostalnim umjetnicima. O umjetnicima koji nisu zaposleni, koji su značajni za kulturnu i umjetničko stvaralaštvo Hrvatske a koji zarađuju tako malo da si ne mogu sami plaćati mirovinsko i zdravstveno osiguranje.

Zbog mjera štednje Vlada je Saboru predložila izmjenu Zakona o doprinosima kojom se kao osnovica za plaćanje tih doprinosa samostalnim umjetnicima osnovica (a to je prosječna plaća, sada 7.460 kn) neće množiti s koeficijentom 1,2 nego s 0,8 odnosno da se osnovica s 8.952 kune smanjuje na 5.960 kuna čime bi država, napisali su u obrazloženju zakona, uštedjela oko 16 milijuna kuna godišnje.

Ono što je meni privuklo pažnju u obrazloženju zakona je bio podatak da je u tom trenutku bilo 1310 korisnika toga prava! Čak 1310 značajnih za kulturnu i umjetničko stvaralaštvo Hrvatske koji ne zarađuju dovoljno da si sami plaćaju osiguranje!

To me natjeralo da proučim i Zakon o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva (ako i vi želite proučiti taj zakon, na www.nn.hr potražite Narodne novine broj 43 i 44 iz 1996. te 127 iz 2000.)

U tom zakonu propisano je da se postupak i uvjeti za plaćanje osiguranja na teret državnog proračuna utvrđuje posebnim pravilnikom kojega donosi ministar kulture. I pronašao sam ga u Narodnim novinama broj 119 iz 2004.

Umjetnici su u tom pravilniku svrstani u 9 područja djelatnosti:

1. KNJIŽEVNO STVARALAŠTVO; 2. KNJIŽEVNOPRIJEVODNO STVARALAŠTVO;
3. KAZALIŠNO STVARALAŠTVO; 4. FILMSKO STVARALAŠTVO; 5. GLAZBENO STVARALAŠTVO; 6. BALETNO-PLESNO STVARALAŠTVO; 7. PRIMIJENJENO LIKOVNO STVARALAŠTVO; 8. ARHITEKTURA; 9. DIZAJN

Koncentrirao sam se na glazbeno stvaralaštvo i pronašao uvjete pod kojima samostalni umjetnik koji se bavi glazbenim stvaralaštvom ima pravo na plaćanje doprinosa na teret države:

Izvodilaštvo zabavne, pop, rock i narodne glazbe

– sudjelovanje solista (vokalnih ili instrumentalnih) ili članova stalnih postava istaknutih glazbenih sastava na najmanje 200 minuta umjetnički relevantne novosnimljene glazbe za radijske ili televizijske potrebe, odnosno objavljene na nosačima zvuka koji se nalaze na uobičajenoj prodajnoj mreži u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu, od toga najmanje 70 minuta u posljednjih 5 (pet) godina, ili

– glazbenici koji se duže od 20 godina bave glazbom kao osnovnim i jedinim zanimanjem a u tom su razdoblju sudjelovali kao solisti (vokalni ili instrumentalni) podliježu kriterijima iz prethodnog stavka osim kriterija koji se tiče posljednjih 5 (pet) godina.

Pošto sam u tom Pravilniku naišao na neke odredbe koje mi nisu bile jasne odlučio sam ministru kulture postaviti pisano zastupničko pitanje. Zanimalo me je koji je novčani cenzus u ovom trenutku važeći za ostvarivanje toga prava i cjeloviti popis svih korisnika.

Oko cenzusa ministar mi je odgovorio:

„Ako samostalni umjetnik u prethodne tri godine nije ostvario prosječni ukupni godišnji dohodak izvan umjetničkog stvaralaštva i djelovanja veći od prosječno ostvarenog dohotka radnika u Republici Hrvatskoj za prethodnu godinu, a koji je iznosio 90.528,00 kn, stječe pravo na uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko te zdravstveno osiguranje iz sredstva proračuna Republike Hrvatske uz ispunjavanje kriterija navedenih u članku 14. Pravilnika....

Stručno povjerenstvo također neće usvojiti zahtjev podnositelja, ako je ostvario prosječni ukupni godišnji dohodak od samostalne umjetničke djelatnosti za prethodne tri godine veći od bruto godišnje plaće uposlenog akademski obrazovanog umjetnika, sukladno važećim propisima o plaćama u javnim službama u prethodnoj godini (umnožak osnovice i koeficijenta složenosti poslova 1,90).

Bruto mjesečna plaća uposlenog akademski obrazovanog umjetnika za 2008. godinu iznosi 9.706,79 kn, a bruto godišnja plaća uposlenog akademski obrazovanog umjetnika iznosi 116.482,00 kn....“

Slijedi popis samostalnih umjetnika čiji je rada značajan za kulturno i umjetničko stvaralaštvo Hrvatske a koji godišnje zarađuju manje od 90 tisuća kuna izvan umjetničkog stvaralaštva ili 116 tisuća kuna od samostalne umjetničke djelatnosti.

Umjetnost i kulturno stvaralaštvo jesu djelatnosti koje na tržištu ne možete uvijek „prodati“ onoliko koliko vrijede. I svako uljučeno društvo potiče i pomaže razvoj umjetnosti i kulture.

Ali kako su se na ovom popisu našli i neki koji se u traževinama hvale svojim luksuznim stanovima od 220 kvadrata, oni koji za gažu uzimaju 10 tisuća eura, koji sudjeluju u kojekakvim šou-emisijama za koje je honorar veći od prosječne plaće, koji ponosno poziraju uz svoje skupe automobile?

Ili nešto nije u redu s kriterijima ili je previše propusta u njihovom poštivanju.

Njihovo mirovinsko i zdravstveno osiguranje financira se javnim novcem i javnost ima pravo znati tko i pod kojim uvjetima to koristi i zbog toga kompletni popis objavljujem javno.

[Popis samostalnih umjetnika u Republici Hrvatskoj](#)

A ministar Biškupiće pak javnosti duguje odgovor na pitanje tko i kako vrši kontrolu, reviziju popisa korisnika jer se primanja kao u ispunjavanja ostalih uvjeta mogu mjenjati iz godine u godinu. Možda bi bilo dobro da ministarstvo kulture ovaj popis dostavi i upravi prihoda i financijskoj inspekciji. Ili je to ono: kada jednom uđeš na popis, samo čekaj mirovinu.

I još jedno pitanje ministru Biškupiću. Kada u općinama i gradovima javnim novcem iz svoga proračuna pomažu svoje KUD-ove, udruge, soliste, glumce, zborove... imaju nepisani dogovor: mi vama dotaciju, vi nama dva- tri puta godišnje besplatno nastupate na priredbama ili svečanostima koje organiziramo i time se djelomično odužujete lokalnoj zajednici. . Je li ijedan od ovih 1294

umjetnika ili kulturnih radnika u proteklih pet godina za potrebe države ili državnog protokola nastupio besplatno?